

جمع آوری گازهای همراه سوزانده شده، صرفه جویی در مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست و ذخایر طبیعی

شده که هم اکنون در حال اجرا با پیشرفت فیزیکی بالای ۸۰ درصد هستند (پروژه های جمع آوری و تزریق سیری، قلعه نار، نرگسی، لب سفید، چشمه خوش)، از سوزانده شدن حدود ۱۰ میلیون متر مکعب در روز گاز همراه تولیدی جلوگیری خواهد شد. همچنین طرح جمع آوری گازهای همراه و استحصال مایعات گازی (NGL) میادین نفتی مناطق خارگ و بهرگان برای جمع آوری ۱۷ م.م.م.ر گاز از مهمترین پروژه های این حوزه بوده که عملیات اجرایی آن در حال پیگیری است.

سخن آخر اینکه صنعت نفت با تحقق پروژه های فوق الذکر علاوه بر کاهش نشر آلاینده های زیست محیطی، موجب صرفه جویی در مصرف انرژی و حفاظت از منابع و ذخایر طبیعی و همچنین افزایش امنیت عرضه سوخت و بالا رفتن توان صادراتی کشور می شود. در این میان تخصیص به موقع منابع مورد نیاز نقش بسزایی در تسریع اجرای طرح ها و پروژه های مذکور ایفا می کند. همچنین با عنایت به تصویب آیین نامه اجرایی کنوانسیون تغییر آب و هوا و پروتکل کیوتو و تصویب آیین نامه اجرای پروژه های مکانیزم توسعه پاک (CDM) تحت پروتکل کیوتو، اجرای پروژه های جمع آوری گازهای همراه نفت در قالب این آیین نامه گام مهم و بلندی برای تحقق هدف کاهش انتشار گازهای گلخانه ای در اثر سوزاندن گازهای همراه در صنعت نفت و استفاده از مزایای جهانی توسعه هوای پاک به شمار می رود.

سردبیر

در پالایشگاه ها هستند، در حدود ۲۵ درصد کل انتشار گازهای گلخانه ای در کشور است. بدین ترتیب بخش نفت، سهم بسزایی در انتشار گازهای گلخانه ای در کشور داشته و کشور برای برآورده کردن نیازهای توسعه آتی خود نیازمند سرمایه گذاری در بخش های مختلف این حوزه از جمله طرح های جمع آوری گازهای همراه سوزانده شده است.

در گذشته به دلیل اولویت های نفت در برنامه های تولید و مزیت عرضه و فروش آن، نقش گاز در مبادلات هیدروکربوری کمتر بوده است. از سوی دیگر، برخی مدیران جمع آوری گازهای همراه را فاقد صرفه اقتصادی عنوان می کردند. در این خصوص محدود بودن و ثابت نبودن روند تولید گاز از دلایل آن نیز برشمرده شده و از سوی دیگر وجود بازار تقاضا و انعقاد قراردادهای مورد نیاز برای عرضه گاز فرآورش شده با استقبال کمتری روبرو بوده است. بر هزینه بودن انتقال گاز همراه تولید شده از میادین نفتی در مناطق دوردست و سکوه های دریایی، پراکندگی مشعل های گازی و محدودیت های زیربنایی نیز از موانع قابل ذکر در پروژه های جمع آوری گاز هستند.

بر اساس برنامه پنجم توسعه و با اجرای طرح پروژه جمع آوری و تزریق گازهای همراه سوزانده شده در میادین نفتی خشکی و دریایی، میزان گازهای سوزانده شده به ۲ میلیون متر مکعب در روز در انتهای این برنامه کاهش می یابد. در صورت اتمام و راه اندازی ۵ طرح و پروژه جمع آوری و تزریق گازهای سوزانده

افزایش انتشار گازهای گلخانه ای در جهان ناشی از مصرف بی رویه انواع مختلف حامل های انرژی بوده که سبب بروز پیامدهای منفی برای محیط زیست از جمله گرمایش جهانی شده و اثرات زیست محیطی زیادی را بر مناطق مختلف بویژه نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیر نظیر ایران داشته که گسترش نواحی بیابانی، افزایش نیاز به آب برای کشاورزی، افزونی برخی بیماری ها و ... از جمله پیامدهای زیست محیطی آن است. از طرفی دیگر در صورت نبود برنامه ریزی برای کنترل انتشار گازهای گلخانه ای، رشد اقتصاد جهانی در دهه های آتی بارکود قابل توجهی روبرو خواهد شد.

سهم ایران از انتشار گازهای گلخانه ای جهان حدود ۱/۲ درصد است که باعث شده کشور ما از لحاظ تولید و انتشار گازهای گلخانه ای سیزدهمین کشور در جهان باشد که این میزان انتشار نسبت به تولید ناخالص داخلی و تولید اقتصادی کشورمان زیاد و نگران کننده است. به عنوان مثال طی سالهای ۱۹۹۴ و ۲۰۰۰ میلادی به ترتیب انتشار گازهای گلخانه ای ۳۳۷ و ۴۹۱ میلیون تن معادل دی اکسید کربن گزارش شده و است در حالیکه میزان نشر گازهای گلخانه ای به ازای تولید ناخالص ملی در اقیانوس سال ۱۴۰۰ باید معادل حدود ۶۶ میلیون تن دی اکسید کربن در سال باشد.

در این میان و بر اساس ارزیابی های مرکز تحقیقات و مطالعات محیط زیست و انرژی، سهم انتشار گازهای گلخانه ای بخش نفت کشور که مهمترین موارد آن، گازهای همراه سوزانده شده و گازهای سوزانده شده